

MEDIJI O ZDRAVSTVU

četvrtak, 06. februar 2020.godine

RTS- Zašto je stopiran konkurs za odlazak medicinskih sestara u Nemačku

RTV- Manje od 30 odsto odziv za skrining karcinoma

RTV- Rezerve krvi za još dva dana, najkritičnije sa nultom grupom

BLIC- Najviši svetski standardi, antibakterijski pod, novi kreveti: Renovirano odeljenje Prve hirurške klinike u Beogradu

DNEVNIK- „Plate lekara danas mnogo veće nego u Đilasovo vreme“

BLIC- ČETVRTINA NACIJE NA SEDATIVIMA Mladi ih često mešaju sa alkoholom što je naročito opasno, a iznenadiće vas ko ih najčešće koristi

VEČERNJE NOVOSTI- Čuveni hirurg iz Bostona leči dečja srca: Pravo sa aerodroma otišao u salu, operisao troje, planira još jednog mališana

RTS- Lončar: Evidencija o svim putnicima koji su doputovali iz Kine

Примљене - nina.konstantini... X

RTS :: Zašto je stopiran konkur... X

www.rts.rs/page/stories/sr/story/125/drustvo/3840297/medicinske-s

PTC VESTI SPORT MAGAZIN TELEVIZIJA RADIO EMISJE RTS Ostalo

SREDA, 05. FEB 2020, 15:00 - 15:44 TANJUG

Zašto je stopiran konkurs za odlazak medicinskih sestara u Nemačku

Ministar za rad Zoran Đorđević rekao je da su naišli na razumevanje GIZ-a, čiji je konkurs za odlazak medicinskih radnika iz Srbije u Nemačku stopiran. Objlašnja zašto je preduzeo ovaj korak.

DRUŠTVO

Vanredna situacija u Crnoj Travi, na Vlasini ne mogu ni vrata od snega da otvore

Oko hiljadu domaćinstava u požeškoj opštini bez struje

Na Pešteri putari evakuisali ljude iz 70 zavejanih vozila

Vozila se zaglavila na Autokomandi, zbog pucanja cevi evakuisana trudnica i petoro

Projekat "Tripple Win", u okviru koga je u poslednjih sedam godina skoro 800 medicinskih sestara i tehničara otišlo u Nemačku da radi, ovih dana je obustavljen.

Najnovije Najčitanije

ARHIVA Pronađi

Vanredna situacija u Crnoj Travi, na Vlasini ne mogu ni vrata od snega da otvore

Oko hiljadu domaćinstava u požeškoj opštini bez struje

U udesu aviona u Istanbulu troje poginulo

Sudar teretnog voza i "škode" na pruzi Novi Sad - Pančevo

9:25 AM 2/6/2020

Zašto je stopiran konkurs za odlazak medicinskih sestara u Nemačku

Ministar za rad Zoran Đorđević rekao je da su naišli na razumevanje GIZ-a, čiji je konkurs za odlazak medicinskih radnika iz Srbije u Nemačku stopiran. Objlašnja zašto je preduzeo ovaj korak.

Projekat "Tripple Win", u okviru koga je u poslednjih sedam godina skoro 800 medicinskih sestara i tehničara otišlo u Nemačku da radi, ovih dana je obustavljen.

U tu zemlju preko ovog projekta neće otići ni 70 prijavljenih na poslednji konkurs, koji je na osnovu sporazuma Savezne službe za zapošljavanje (BA) Nemačke i Nacionalne službe za zapošljavanje Srbije (NSZ) raspisala nemačka organizacija za međunarodnu saradnju GIZ.

Partneri iz Nemačke pokazali su razumevanje za stopiranje tog konkursa za šta se, kako kaže ministar za rad Zoran Đorđević, država odlučila kako bi zadržala deficitarni kadar da ostane i radi u zemlji, ali ističe da to ne znači da država zabranjuje odlazak i rad u Nemačkoj.

"Želimo da zadržimo ljude i smatrali smo da je, imajući u vidu ciljeve države, neprimereno da na ovakav način podstičemo odlaske. Mi ne zabranjujemo da idu, svako ima pravo da živi gde hoće, ali naše je da stvaramo uslove kako bi naša zemlja bila privlačna svima onima koji su otišli da se vrate, a oni koji studiraju da ostanu i da rade u našoj zemlji", rekao je Đorđević za *Tanjug*.

Ne zna se koliko je radnika otišlo

Ministar kaže da trenutno nema preciznih podataka o tome koliko je radnika iz Srbije otišlo poslednjih godina, ali da podaci koje su dostavile registrovane agencije koje posreduju u zapošljavanju pokazuju da je u 2018. godini 6.500 građana Srbije otišlo u inostranstvo, a za prvih šest meseci 2019. godine 3.000 građana.

Ističe da mnogi odlaze u "samostalnoj režiji", pa se ti odlasci samim tim i ne evidentiraju u NSZ ili u agencijama.

Princip fer migracija

Iz Nemačke organizacije za međunarodnu saradnju (GIZ) kažu da nemačka Savezna služba za zapošljavanje u dogovorima sa drugim zemljama, a sa ciljem posredovanja u zapošljavanju stranih stručnjaka, dosledno poštuje princip ravnopravnog partnerstva i fer migracija.

"Ako se državne službe u partnerskoj zemlji usled izmenjene situacije na domaćem tržištu rada opredele za to da ne žele da ciljano podržavaju radne migracije ka Nemačkoj u određenim strukama, nemačka Savezna služba za zapošljavanje i GIZ će to da poštuju. U duhu dobre saradnje, tri partnera će se dogovoriti o daljem zajedničkom postupanju", kažu u GIZ-u.

Ističu i da je saradnja sa Nacionalnom službom za zapošljavanje u Srbiji proteklih godina bila zasnovana na punom poverenju, sa ciljem da se medicinskim sestrama i tehničarima iz Srbije koji žele da emigriraju otvori nova perspektiva u Nemačkoj u okviru programa "Triple win".

Posledice po zdravstveni sistem Srbije

U okviru tog projekta je za sedam godina posredovano za oko 730 medicinskih pedijatrijskih sestara i tehničara, kažu u NSZ.

Iako ukupan broj medicinskih sestara i tehničara koji su napustili Srbiju nije moguće utvrditi, iz strukovnih udruženja već godinama upozoravaju da taj trend ostavlja ozbiljne posledice po zdravstveni sistem.

Predsednik Sindikata zaposlenih u zdravstvu i socijalnoj zaštiti Zoran Savić ističe da je ova mera jedan od niza koraka koje država pokušava da preduzme ne bi li zadržala ljude, posebno mlade i obrazovane da ostanu da žive i rade u Srbiji.

Smatra da to ipak ne može u potpunosti da spreči odlaske, ali može da doprinese da se oni redukuju, makar uz posredovanje države, budući da veliki broj građana odlazi samostalno, u svojoj režiji.

Računica tog sindikata je da oko milijardu evra godišnje Srbija gubi zbog odlaska ljudi koji su se školovali u zemlji, a procenjuje se da je samo za školovanje jednog lekara potrebno 55.000 evra.

"Ova odluka da se obustavi program sa nemačkim partnerima je samo jedan u nizu koraka koji treba da uslede da zadržimo mlade, a osim toga posebno je povećanje plata, unapređenje uslova rada i smanjenje radnog opterećenja, nova zapošljavanja...", rekao je Savić za *Tanjug*.

On ističe i da ni mnogo jače ekonomije nisu uspele da spreče migracije, te da to neće biti lak posao ni za Srbiju.

Višestruko veće plate u Zapadnoj Evropi

Plata jedne medicinske sestre u Srbiji kreće se od 46.000 do 55.000 dinara, a u zemljama zapadne Evrope uglavnom od 2.000 do 4.000 evra (bruto).

Nemačka, kaže Savić, nije jedina zemlja gde su srpski medicinari našli "utočište", oni odlaze i u skandinavske zemlje, Sloveniju, Švajcarsku...

U Nemačkoj najčešće rade poslove nege starih lica u domovima ili kućnim uslovima.

Savić ističe da podaci NSZ pokazuju da oko 110 medicinara godišnje ode u Nemačku dok su procene Fiskalnog saveta da je za četiri godine otišlo oko 6.000 radnika, odnosno 1.500 godišnje.

Državni sekretar u Ministarstvu zdravlja Berislav Vekić rekao je nedavno da u zdravstvenom sistemu nema nikavih problema zbog nedostatka kadrova i u prilog tome navodi da je samo prošle godine zaposleno više od 6.000 zdravstvenih radnika.

On je pre desetak dana na konferenciji za novinare u Beogradu rekao da je činjenica da je otvaranjem tržišta, naročito Zapadne Evrope, poslednjih godina određeni broj lekara izrazio želju da ode, ali da je velika migracija zdravstvenih radnika nešto što karakteriše i druge zemlje.

U poslednje tri, četiri godine, između 750 i 900 lekara u našoj zemlji izrazilo je interesovanje da preko Lekarske komore overi licencu, dodao je Vekić odgovarajući na pitanja novinara.

Vekić je rekao i da je oko 2.500 mladih lekara na birou, i da se radi na tome da se popune kapaciteti i zaposli što više lekara i medicinskih sestara.

Od 2014. do danas zaposleno je 18.500 zdravstvenih radnika, a samo prošle godine njih 6.277, rekao je Vekić.

Manje od 30 odsto odziv za skrining karcinoma

BEOGRAD - Broj obolelih od kancera u Srbiji mogao bi značajno da se smanji uz primenu Strategije za borbu protiv karcinoma, ali i tako što bismo se svi promenili i što bismo redovno jednom godišnje išli na preventivne preglede, rekao je danas ministar zdravlja Zlatibor Lončar.

"Strategija za borbu protiv karcinoma je dobra, pravljena je prema francuskoj i u njenom kreiranju je učestvovao poznati onkolog Radan Džodić. Ali Strategija nije dovoljna i ona može samo da stoji na papiru ako se mi ne promenimo. Moramo da podignemo svest i da sami sebe poboljšamo. Retki su oni koji jednom godišnje idu na preventivne preglede i zato moramo svi da se popravimo po tom pitanju. Moramo da motivišemo ljude da to rade, da od malih nogu pričamo deci o pregledima. Deca od prvog razreda osnovne škole moraju da se upoznaju sa tim kako bi jednog dana stekli takve navike", naveo je Lončar.

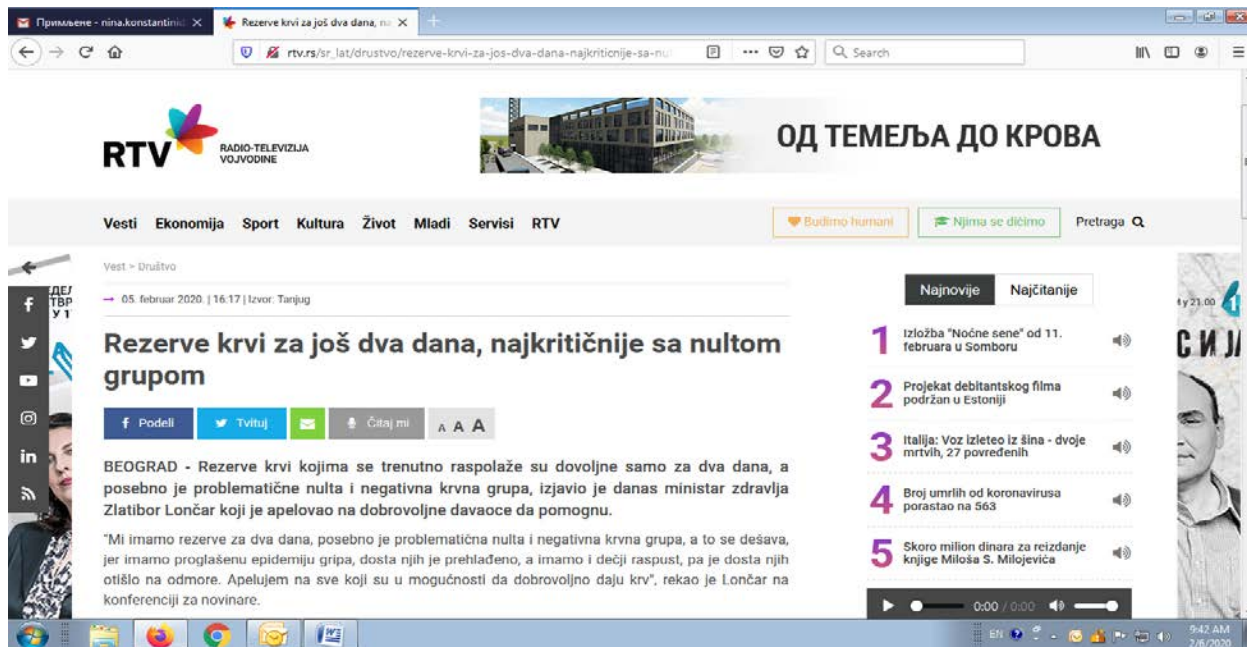
Manje od 30 odsto odziv za skrining karcinoma

BEOGRAD - Broj obolelih od kancera u Srbiji mogao bi značajno da se smanji uz primenu Strategije za borbu protiv karcinoma, ali i tako što bismo se svi promenili i što bismo redovno jednom godišnje išli na preventivne preglede, rekao je danas ministar zdravlja Zlatibor Lončar.

"Strategija za borbu protiv karcinoma je dobra, pravljena je prema francuskoj i u njenom kreiranju je učestvovao poznati onkolog Radan Džodić. Ali Strategija nije dovoljna i ona može samo da stoji na papiru ako se mi ne promenimo. Moramo da podignemo svest i da sami sebe poboljšamo. Retki su oni koji jednom godišnje idu na preventivne preglede i zato moramo svi da se popravimo po tom pitanju. Moramo da motivišemo ljude da to rade, da od malih nogu pričamo deci o pregledima. Deca od prvog razreda osnovne škole moraju da se upoznaju sa tim kako bi jednog dana stekli takve navike", naveo je Lončar.

Navodi da je i danas veoma slab odziv na pozive za skrining preglede, koji stižu na kućnu adresu određenim ciljnim grupama.

"Manje od 30 odsto njih se javi na te preglede i ta je činjenica poražavajuća. Pogotovo onda kada znamo da ako se rak dijagnostikuje na vreme u 90 odsto slučajeva je izlečiv. Izlečite se i nastavite sa životom normalno, ali samo ako ste na vreme odradili preglede", rekao je ministar zdravlja Lončar.

The screenshot shows the RTV website interface. At the top, there is a navigation bar with categories like 'Vesti', 'Ekonomija', 'Sport', 'Kultura', 'Život', 'Mladi', 'Servisi', and 'RTV'. A main headline reads 'ОД ТЕМЕЉА ДО КРОВА'. Below this, a news article is displayed with the title 'Rezerve krvi za još dva dana, najkritičnije sa nultom grupom'. The article text states that blood reserves are only sufficient for two days, with a particular concern for the O and negative blood groups. It quotes Minister of Health Zlatibor Lončar, who has appealed for voluntary donors. A sidebar on the right lists the most recent news items, including an exhibition in Sombor, a film project in Estonia, and the number of COVID-19 deaths in Italy.

Rezerve krvi za još dva dana, najkritičnije sa nultom grupom

BEOGRAD - Rezerve krvi kojima se trenutno raspolaže su dovoljne samo za dva dana, a posebno je problematične nulta i negativna krvna grupa, izjavio je danas ministar zdravlja Zlatibor Lončar koji je apelovao na dobrovoljne davaoce da pomognu.

"Mi imamo rezerve za dva dana, posebno je problematična nulta i negativna krvna grupa, a to se dešava, jer imamo proglašenu epidemiju gripa, dosta njih je prehladeno, a imamo i dečji raspust, pa je dosta njih otišlo na odmore. Apelujem na sve koji su u mogućnosti da dobrovoljno daju krv", rekao je Lončar na konferenciji za novinare.

On je najavio da će sa predsednicom Vlade Anom Brnabić u petak u Prokuplju običi početak radova na izgradnji bolnice, te dodao da je u Beogradu počela rekonstrukcija Infektivne klinike.

"Rade se tri zgrade koje će biti kompletno obnovljene, a nakon toga sledi izgradnja nove dve zgrade", rekao je Lončar.

Ministar je rekao da 11. februara u Sremsku Kamenicu, odnosno tamošnju bolnicu stižu još dva nova akceleratora i skener, čime će, kako očekuje, biti rešen problem liste čekanja.

The screenshot shows a web browser window displaying a news article on the Blic website. The article title is "Najviši svetski standardi, antibakterijski pod, novi kreveti: Renovirano odeljenje Prve hirurške klinike u Beogradu". The article is dated 05.02.2020. 15:39. Below the title is a photo of several men in a hospital setting, and a yellow advertisement for "ZZUPER PREPAID" with the text "100 min/SMS prema svima". The browser's address bar shows the URL "https://www.blic.rs/vesti/drustvo/najvisi-svetski-standardi-antibak...".

Najviši svetski standardi, antibakterijski pod, novi kreveti: Renovirano odeljenje Prve hirurške klinike u Beogradu

Odeljenje po najvišim svetskim standardima, antibakterijski pod, novi kreveti, infuzione pumpe, oprema za drenažu i monitornig - tako od danas izgleda jedinica intenzivne nege Prve hirurške klinike u Beogradu.

Vrednost radova na rekonstrukciji te jedinice, koji će doprineti da se pacijenti nakon izvršenih složenih operacija dobro oporavljaju, a zaposleni na vrhunskom nivou obavljaju svoj posao, iznosi 57 miliona dinara.

Ministar zdravlja Zlatibor Lončar podsetio je da će sledeće godine Prva hirurška klinika proslaviti 100 godina od osnivanja i istakao da je renoviranje trebalo obaviti ranije.

- Svaki složeniji hirurški problem u Srbiji se rešava na ovom odeljenju. Operacije ponekad zahvataju i celo telo, stoga oporavak pacijenta mora uvek da bude na visini zahvata i zato je značajno renoviranje - rekao je ministar.

Kako kaže, adaptacija prostorija Jedinice intenzivne nege 11. odeljenja morala je ranije da bude obavljena.

Prema njegovim rečima, u Prvu hiruršku kliniku u poslednje dve godine je uloženo više od milion evra samo za toalete koji su ranije, kako kaže, bili u katastrofalnom stanju.

- Toaleti nisu imali vrata, pa je verovatnoća da se unese infekcija uvek bila velika. Osim toga, i voda je bila problematična, nekada je i nestajalo vode. Nisu postojali blasteksi, aparati namenjeni uništavanju fekalne mase pacijenata. Dešavalo se i to da smo imali opremu, ali zapakovanu, jer niko od zaposlenih nije umeo da rukuje tom opremom - dodaje Lončar.

On je rekao da je plan da se u budućnosti cela zgrada Prve hirurške klinike renovira i adaptira po najvišim standardima.

- Novac smo obezbedili za kompletnu rekonstrukciju, ali sve to mora da se uradi ovako, odeljenje po odeljenje, odnosno parcijalno, zbog pacijenata - kazao je ministar.

Direktor Prve hirurške klinike Velimir Marković kaže da za 30 godina nije doživeo da se neko odeljenje renovira.

- Ovo je prvi put da se nešto adaptira od poda do plafona i veoma sam sretan da mogu tome da prisustvujem. Sve ovo je veliki pomak, kako u kvalitetu našeg rada, tako i za brojne benefite koji će pacijenti imati - istakao je Marković.

Takodje, iskazao je zahvalnost Ministarstvu zdravlja i direktoru Kliničkog centra što su prepoznali probleme ovog odeljenja i što su im pomogli.

- Verujem da ćemo doći do kompletnog renoviranja, kako bi se stekli uslovi za jedan rad na kome bi mogli da pariramo i evropskim i svetskim klinikama koje se bave sličnom patologijom - dodao je direktor Prve hirurške klinike.

Za rekonstrukciju odeljenja izdvojeno je više od 29 miliona dinara, dok je vrednost medicinske opreme nepunih 28 miliona dinara.

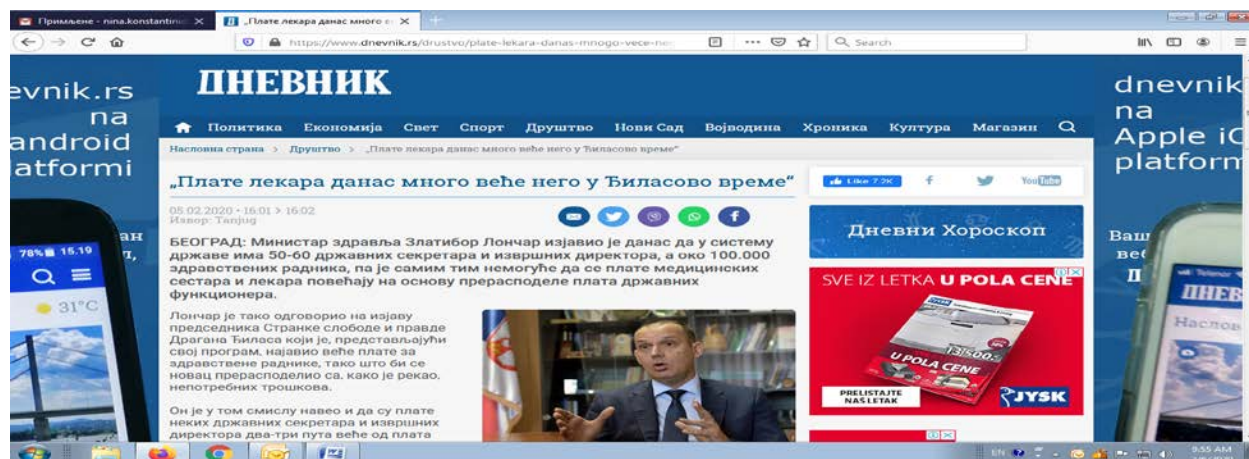
Pored nove Jedinice intenzivne nege u adaptaciju i opremanje Klinike za digestivnu hirurgiju, prema rečima sagovornika, u poslednje dve godine uložena su značajna sredstva.

Adaptirani su svi toaleti, stepeništa, hodnici - čekaonice i to u vrednosti od 25 miliona dinara, dok je vrednost nabavljene opreme i hirurških instrumenta iznosila 27,6 miliona dinara.

Sve ukupno, u Kliniku za digestivnu hirurgiju, u poslednje dve godine, po osnovu investicija uloženo je oko 109 miliona dinara.

ДНЕВНИК

„Плате лекара данас много веће него у Ђиласово време“

BEOGRAD: Ministar zdravlja Zlatibor Lončar izjavio je danas da u sistemu države ima 50-60 državnih sekretara i izvršnih direktora, a oko 100.000 zdravstvenih radnika, pa je samim tim nemoguće da se plate medicinskih sestara i lekara povećaju na osnovu preraspodele plata državnih funkcionera.

Lončar je tako odgovorio na izjavu predsednika Stranke slobode i pravde Dragana Đilasa koji je, predstavljajući svoj program, najavio veće plate za zdravstvene radnike, tako što bi se novac preraspodelio sa, kako je rekao, nepotrebних трошкова.

On je u tom smislu naveo i da su plate nekih državnih sekretara i izvršnih direktora dva-tri puta veće od plata medicinskih sestara, lekara, profesora...

Lončar je danas, s druge strane, uporedio sadašnje plate medicinskih sestara i lekara u odnosu na period kada je na vlasti bio Đilas. Pokazujući platni listić medicinske sestre koja radi Kliničkom centru, Lončar je naveo da je njena plata u novembru 2009. godine bila 31.759 dinara, a da je sada 59.377 dinara, te da je plata lekara specijaliste sa dežurstvima u novembru 2009. godine bila 78.547 dinara, a da je sada 150.896 dinara.

Sumirao je da su plate medicinskih sestara 2008. godine bile oko 30.000 dinara, a da su danas, 2020. godine, oko 50.000 dinara, isto koliko su imali klinički lekari 2008. godine, koji danas imaju 80.000 dinara. Takođe, ukazao je da je plata lekara specijaliste bez minulog rada i dežurstva 2008. godine bila oko 60.000 dinara, a da je danas veća od 90.000 dinara.

"Mi u sistemu imamo par desetina državnih sekretara i par desetina izvršnih direktora. Ako sam razumeo Đilasa, kad oni ne bi dobili plate i kada bi se taj novac prelio na lekare i sestre, njihove plate bi bile veće, a imamo više od 100.000 zdravstvenih radnika. Ja za tu matematiku nisam čuo", rekao je Lončar.

Upitao je koliko bi plate lekara i medicinskih sestara bile veće da "novac nije otišao na račun Đilasa", te dodao da je Đilas sam prijavio dobit veću od 20 miliona evra, a da je okrenuo 600 miliona evra. Za tih 600 miliona evra koje je, kako kaže, Đilas uzeo od države, Srbija je mogla da izgradi sedam ili osam novih kliničkih centara.

"Plate danas povećavamo koliko je to moguće, u skladu sa tim koliko ima novca u budžetu, nećemo dizati kredite da bismo podizali plate i da zemlju dovedemo do bankrota", poručio je ministar.

"Ja mu (Đilas) želim dobro zdravlje, ali da se drži što dalje od zdravstva, jer ročigledno to nije za njega, za njega je više neki biznis sa Miškovićem", rekao je Lončar.

Naveo je i da Srbija 2012. godine nije čak bila ni na listi indeksa evropske komisije koja se bavi ocenjivanjem zdravstva, a da je, ističe Lončar, danas na 18. mestu.

Kada je reč o izvršnim direktorima, njihove plate u Telekomu su, kaže, u "Đilasovo vreme" bile kao danas ili veće, s tim što su tada jednom godišnje imali i bonus od 40.000 evra.

ČETVRTINA NACIJE NA SEDATIVIMA Mladi ih često mešaju sa alkoholom što je naročito opasno, a iznenadiće vas ko ih najčešće koristi

Svaka četvrta ili peta osoba, odnosno između 20 i 25 odsto populacije Srbije, povremeno ili svakodnevno uzima neki od preparata benzodiazepina, odnosno sedativa, podatak je Medicinskog fakulteta Univerziteta u Beogradu.

Poređenja radi, u zemljama severne Evrope, taj procenat je ispod 10 odsto, ukazao je u razgovoru za Radio Slobodna Evropa (RSE) klinički farmakolog tog fakulteta, docent doktor Janko Samardžić.

- Možemo govoriti o velikoj primeni i o zloupotrebi - ističe doktor Samardžić.

Na lekove za smirenje građani Srbije su u 2018. godini potrošili gotovo 18 miliona evra, podatak je Agencije za lekove i medicinska sredstva Srbije (ALIMS), dok je Republički fond za zdravstveno osiguranje (RFZO) u istom periodu zabeležio da je izdato gotovo 5,5 miliona kutija lekova iz te grupe.

To su i poslednji dostupni podaci o potrošnji ovih lekova, s obzirom da se oni za 2019. godinu i dalje obrađuju.

Sedative koristi svaki sedmi student

Prema rečima doktora Samardžića, posebno zabrinjava podatak (Medicinskog fakulteta) da preko 15 odsto studentske populacije povremeno ili kontinuirano koristi sedative. On ukazuje da su mladi i najosetljivija populacija korisnika ovih lekova i da je potrebno dosta rada sa njima.

- Tu imamo i problem politoksikomanije, dakle istovremene primene i kombinovanja više različitih lekova i sa alkoholom. Tu su rizici i posledice dugoročne i mlade osobe su populacija na kojoj treba najviše raditi - upozorava Samardžić.

Istovremeno, stariji građani su grupa koja procentualno najviše koristi sedative.

- To je problematično sa više aspekata. Dakle, to nisu lekovi izbora koji bi se koristili u starijoj populaciji. Oni nepovoljno utiču na proces učenja i pamćenja, a mogu čak da utiču na razvoj i pogoršanje demencije. U više studija je dokazana i udruženost primene ovih lekova sa povećanim traumatizmom kod starijih osoba, dakle sa pojavom povreda i preloma u kućnim uslovima - rekao je Samardžić.

Neophodna bolja kontrola propisivanja sedativa

Od 2011. godine lekove za smirenje je u Srbiji moguće kupiti samo na recept, a izabrani lekar može da propiše ove lekove najduže za do tri meseca lečenja u toku jedne godine. Za nastavak terapije neophodno je mišljenje stručnjaka, odnosno psihijatra, neuropsihijatra ili neurologa.

Ipak, i uprkos brojnim ograničenjima, građani uspevaju da dođu do tih lekova, te je, kako ističe direktorka beogradske klinike za psihijatrijske bolesti "Laza Lazarević", Ivana Stašević Karličić, neophodna bolja kontrola prometa sedativa.

Ona apeluje da se lekovi za smirenje nikako ne izdaju iz apoteka na "traženje" pacijenta, odnosno bez recepta lekara – što je praksa kojom pacijenti često uspeju da dođu do leka u apoteci - ali istovremeno upozorava i da je potrebno izvršiti i kontrolu propisivanja tih lekova od strane izabranih lekara.

- Koliko lekari zloupotrebljavaju taj jednokratni efekat anksiolize (sedacije, dod. aut.) ovih lekova i da li je to njihov način da na neki neracionalna način smanje broj ljudi koji se žale na neke tegobe - rekla je Stašević Karličić dodajući da su, prema podacima koje ima, najmanje ovih lekova prepisali oni u čiju oblast najpre spadaju - psihijatri.

Direktorka klinike "Laza Lazarević" upozorava na brz pad tolerancije na lekove iz ove grupe, odnosno na lako stvaranje zavisnosti, te na apstinencijalni sindrom koji potencijalno može da ugrozi i zdravlje i život korisnika koji ih zloupotrebi.

Potrošnja manja, ali i dalje preterana

Podaci o potrošnji sedativa, mada govore o visokoj upotrebi ovih lekova, ipak pokazuju i da se ona ne povećava poslednjih godina, ukazuju na to i u Agenciji za lekove i na Medicinskom fakultetu.

Poređenja radi, pre donošenja pravila o obaveznom izdavanju sedativa na recept beleženo je i gotovo duplo više nego danas. 2011. godine je na primer bilo podignuto gotovo 10 miliona kutija lekova za smirenje.

Smanjena potrošnja lekova za smirenje u Srbiji

Iz godine u godinu se beleži trend pada prometa ovih lekova. Ali Pavle Zelić, magistar farmacije i portparol ALIMS-a ističe i da je ovo sada upotreba u neku ruku preterana i sadašnje stanje je nešto sa čime samo delimično možemo da budu zadovoljni.

- To je terapija koju, zaista, treba koristiti vrlo obazrivo, može izazvati i brojna neželjena dejstva. Mi u ALIMS pratimo neželjene reakcije na sve lekove, pa i na ove grupe i evidentiramo ih i upravo tu vidimo jednu posebnu odgovornost, pre svega onih koji prepisuju i izdaju tu terapiju, a i samih korisnika koji treba da budu pažljivi prema svom zdravlju i da ne posežu za ovakvim lekovima ako nije apsolutno neophodno - rekao je Zelić.

Doktor Janko Samardžić sa Medicinskog fakulteta ističe da "još uvek govorimo o visokom procentu primene ovih lekova", i da razloga za brigu i dalje ima.

Šta su uzroci?

Uzroci visoke potrošnje sedativa, prema rečima dr Janka Samardžića, leže u nepovoljnoj društvenoj klimi, za koju kaže da i dalje dominira i u Srbiji i na prostoru bivše Jugoslavije.

- Takva situacija posebno pogađa one zemlje koje su prošle bolnu tranziciju, koje su imale ratne sukobe u prethodnim decenijama. Sličan trend potrošnje (kao u Srbiji, dod. aut.) ovih lekova je u Crnoj Gori, dok je recimo potrošnja i potencijal zloupotrebe još veći u susednoj Hrvatskoj - kaže klinički farmakolog Medicinskog fakulteta u Beogradu i dodaje - Osim nepovoljne društvene klime, govorimo i o nedovoljnom prepoznavanju, čak nekada i negiranju zloupotrebe sedativa. To produbljuje problem i povećava rizik od brojnih posledica, jer govorimo o grupi lekova koja može da ima ozbiljne neželjene efekte - upozorava doktor Samardžić.

Šta je rešenje?

- Najvažnije je da se promeni stav i lekara i pacijenata po pitanju lekova za smirenje - ističe Samardžić i dodaje da je neophodno da se prihvati činjenica da ti lekovi ne mogu da reše problem, "već da samo kratkotrajno, pod nadzorom lekara, mogu pomoći u suočavanju sa postojećom situacijom".

- Sa aspekta zdravstvenih radnika mislim da je potrebno više raditi na informisanosti o neželjenim efektima lekova i na boljoj kontroli propisivanja, to je sigurno. Sa druge strane, pacijenti treba da uzimaju ove lekove isključivo prema uputstvu lekara, nikako na svoju ruku - ističe Samardžić.

On ukazuje i da je odgovornost zdravstvenih radnika na podizanju svesti o značaju mentalne higijene, zdravih stilova života, hobija, redovne fizičke aktivnosti.

вечерње НОВОСТИ

Čuveni hirurg iz Bostona leči dečja srca: Pravo sa aerodroma otišao u salu, operisao troje, planira još jednog mališana

U Institutu za majku i dete četvoro pacijenata operisao čuveni hirurg

NAJTEŽE urođene srčane mane kod četvoro dece, među kojima najmlađe ima 1,5, a najstarije 14 godina, u Institutu za majku i dete "Dr Vukan Čupić", operiše jedan od najboljih stručnjaka za rekonstrukciju zalistaka kod najmlađih - profesor dr Kristofer Berd iz bostonske dečje bolnice.

Naši kardiolozi mu aktivno asistiraju i - uče. To je najbolji mogući način da se istovremeno zbrinu ovi mali pacijenti, a naši lekari obuče i za intervencije koje dosad nisu radili.

Prvog od četiri planirana pacijenta prof. Berd operisao je u utorak uveče. Pravo sa aerodroma otišao je u operacionu salu. U sredu su na programu bile dve izuzetno složene operacije, a u četvrtak još jedna, posle koje profesor Berd odlazi iz Srbije. Ovo je njegova četvrta radna poseta Institutu za majku i dete. Prošle godine je, recimo, operisao šestoro dece.

- Profesor Berd operiše pacijente sa urođenim manama srčanih zalistaka, koje su veoma retke i zahtevne
- kaže profesor dr Mila Stajević, načelnik Službe za kardiotorakalnu hirurgiju Instituta za majku i dete.

Većina operacija koje ovog puta radi dr Berd, ni našim kardiohirurzima nije nepoznata, ali najkomplikovaniji slučajevi, ipak, traže veće iskustvo. Ipak, tzv. dabl svič tehnika se sada prvi put radi u Srbiji.

- Pacijent ima 14 godina i potrebno je da se ukrsti krvotok i na nivou pretkomora i na nivou komora - objašnjava, za "Novosti", prof. Vladislav Vukomanović, kardiolog, upravnik Pedijatrijske klinike Instituta.
- Cilj je da se napravi potpuna fiziološka korekcija srčane mane koja će omogućiti da se izbegnu komplikacije koje se kasnije javljaju, ako se ovakva intervencija ne uradi. U pitanju je popuštanje zaliska između desne pretkomore i desne komore.

Devojčici od osam godina koja je već operisana zbog bolesti aorte prof. Berd će, sa našim lekarima, zameniti zalistak, ali ne veštačkim materijalom.

- Listići se prave od tkiva perikarda, odnosno srčane kese, i to je Ozaki metoda - objašnjava dr Vukomanović. - Ona je kod nas primenjena dosad na tri pacijenta, i pokazalo se da imamo dobre rezultate.

I za devojčicu od tri godine izbor je bio ili operacija u nekom svetskom centru, ili dovođenje iskusnog hirurga iz sveta. Ona ima tzv. displaziju. Zalistak desnog dela srca, između pretkomore i komore, propušta krv i dovodi do uvećanja desnog srca.

- Kod jednoipogodišnje devojčice radi se plastika mitralnog zaliska na levoj strani srca, takođe, veoma složena i zahtevna - kaže dr Vukomanović. - Zahvat podrazumeva intervenciju na zaliscima i nitima koje povezuju mišiće.

ZNAČAJNO MANJI TROŠKOVI

OVAKO složene intervencije u Evropi koštaju po 50.000 evra, a u SAD oko 100.000 dolara.

- Razlika između rešenja da se pacijenti sa teškom urođenom srčanom manom pošalju na operaciju u neki svetski centar, ili da ovde gostujući hirurg bude stručnjak u dečjoj kardiohirurgiji kakav je prof. Berd, neuporediva je i u troškovima, i u smislu edukacije naših timova - kaže prof. Vukomanović.

Lončar: Evidencija o svim putnicima koji su doputovali iz Kine

Zbog koronavirusa vodi se evidencija i svaki dan se pravi spisak svih putnika koji su doputovali iz Kine ili imali presedanje iz tog pravca u nekim evropskim gradovima pa došli u Beograd, rekao je ministar zdravlja Zlatibor Lončar.

"Na njih posebno obraćamo pažnju. Sve ostale putnike kontrolišemo u zavisnosti iz kojih zemalja dolaze, tako isto vodimo računa i o graničnim prelazima. Na vezi smo sa svim ljudima koji prate tokove kretanja grupa koje su prošle granične prelaze, jer trenutno imamo razne delegacije u Srbiji", dodao je Lončar.

On naglašava da nema potrebe da se građani Srbije pregledaju, ako idu u neke druge zemlje iz Srbije, u kojoj nije detektovan nijedan slučaj koronavirusa.

"Žalili su se građani kako su došli iz Kine, a da ih niko nije pregledao, iako su došli iz dela Kine u kojem nema slučajeva obolelih. Isto je i za one koji idu iz Srbije u neku drugu zemlju", objasnio je ministar.

Prema njegovim rečima, nema potrebe da se svaki dan izlazi u javnost ako postoji neki sumnjivi slučaj, jer bi to samo podiglo tenziju, a uglavnom se nakon nekoliko sati analize utvrdi da nije u pitanju koronavirus.

"Ako neko misli da ima simptome koronavirusa na sajtu Ministarstva zdravlja i Batuta je broj telefona na kojem mogu da se dobiju neophodne informacije. Takođe, svako može da se javi najbližem institutu zdravlja. Ako neko sumnja, a bio je u Kini ili ako ima simptome dovoljan je jedan poziv i na njihovu adresu će doći specijalizovana Hitna pomoć. Tim vozilom će biti prevezeni na preglede kako ne bi morali da sedaju u taksi ili da idu gradskim prevozom", naveo je ministar.

Rezerve krvi samo za dva dana

Rezerve krvi kojima se trenutno raspolaže su dovoljne samo za dva dana, a posebno je problematične nulta i negativna krvna grupa, izjavio je inistar zdravlja Zlatibor Lončar koji je apelovao na dobrovoljne davaoce da pomognu.

"Mi imamo rezerve za dva dana, posebno je problematična nulta i negativna krvna grupa, a to se dešava, jer imamo proglašenu epidemiju gripa, dosta njih je prehladeno, a imamo i dečji raspust, pa je dosta njih otišlo na odmore. Apelujem na sve koji su u mogućnosti da dobrovoljno daju krv", rekao je Lončar.

On je najavio da će sa predsednicom Vlade Anom Brnabić u petak u Prokuplju običi početak radova na izgradnji bolnice, te dodao da je u Beogradu počela rekonstrukcija Infektivne klinike.

"Rade se tri zgrade koje će biti kompletno obnovljene, a nakon toga sledi izgradnja nove dve zgrade", rekao je Lončar.

Ministar je rekao da 11. februara u Sremsku Kamenicu, odnosno tamošnju bolnicu stižu još dva nova akceleratora i skener, čime će, kako očekuje, biti rešen problem liste čekanja.